

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobkyně: nezl. R. S. H., narozena dne X,
zastoupena zákonným zástupcem A. H.,
nar. X, obě bytem X,
zastoupené Mgr. Alicí Benešovou, advokátkou
se sídlem Míru 21/17, 337 01 Rokycany,

proti

žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR,
Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2,

v řízení o žalobě ze dne 2. 11. 2023 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 10. 2023, č. j. MPSV-2023/206826-914,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 10. 2023 čj. MPSV-2023/206826-914 se zrušuje a věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 4.719,-Kč k rukám zástupkyně žalobkyně Mgr. Alice Benešové do 1 měsíce od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou domáhala zrušení výše označeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a bylo potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce ČR - krajské pobočky v Plzni, č.j. 54380/2023/PPA, kterým bylo rozhodnuto o opětovném posouzení nároku a výši příspěvku na péči žalobkyně tak, že příspěvek na péči bude poskytován ve výši 6.600,--Kč měsíčně od dubna 2023 s tím že se jedná o osobu do 18 let věku, která se podle ustanovení § 8 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb. považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost).
2. Žalobkyně v žalobě namítala, že není schopna zvládat další životní potřebu, než jak dovozují správní orgány a to jak základní životní potřebu: *tělesná hygiena*, tak rovněž základní životní potřebu: *oblékání a obouvání*. Vypracovaný posudek dle názoru žalobkyně řádně nehodnotil všechny lékařské zprávy a závěry o jejím zdravotním stavu a jejích reálných schopnostech a možnostech zvládat v důsledku svého psychického stavu - mentální retardace a souvisejících poruch i tyto dvě základní životní potřeby. Z lékařských zpráv jednoznačně vyplývá, že je nutné každodenní dodržování režimových opatření - vzhledem k PMR je nutný opakovaný dohled matky a zvýšená péče o tělesnou hygienu za dohledu matky. v důsledku mentální retardace není schopna pochopit, zapamatovat si a zvládat na dostatečné úrovni bez pomoci a dohledu třetí osoby základní návyky související s tělesnou hygienou. Nelze souhlasit se závěrem žalovaného, že v její zdravotní dokumentaci není podklad pro nezvládání této základní životní potřeby. Nelze přehlédnout ani věk žalobkyně a i nutnost zvýšené tělesné hygieny. Žalobkyně odkázala na zprávu zubního lékaře, podle níž pacientka má od dětství mnohočetné demineralizované léze skloviny, povrchové i hluboké kazy, obtížně sanovatelné z důvodu zhoršené spolupráce způsobené opožděným mentálním vývojem. Nyní chápe způsob provádění dentální hygieny, ale vzhledem ke zhoršené manuální zručnosti a rychlé ztrátě koncentrace není schopna zcela samostatně udržovat hygienu dutiny ústní v míře potřebné stavu chrupu. Dále žalobkyně zmínila zprávu gynekologa, dle které je obtížná hygiena při menses, matka musí dívku obsluhovat, a zprávu dětského lékaře, dle níž se žalobkyně neučeše, hlavu si neumyje, zuby si nevyčistí, má velkou kazivost zubů, neumyje se do čistoty, pod sprchou jen stojí, deodorant aplikuje matka, nehty stříhá matka, hygienu po toaletě kontroluje matka. Podle zprávy dětské a dorostové psychiatrie žalobkyně tělesnou hygienu nezvládá, je nutný dohled ze strany matky, oblečení připravuje matka, žalobkyně není schopna oblečení přizpůsobit situaci a počasí. Diagnostikovaný závěr je neměnný: ADHD, dívka s mentální retardací vyžadující pozornost, řeč je dyslalická. V anamnéze pozitivní perinatální anamnéza, nedoslýchavost, skolióza. Jedná se o vrozenou neurobiologickou poruchu s poruchou komunikace a orientace. Uvedené nebylo dle názoru žalobkyně v rámci posudkového zhodnocení náležitým způsobem zhodnoceno. Závěry posudku neodpovídají zdravotnímu stavu žalobkyně.
3. Dle názoru žalobkyně žalovaný neprovedl zhodnocení podle ustanovení § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách, podle něhož se při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby. Podle žalobkyně žalovaný opomenul ustanovení § 10 zákona o sociálních službách, dle kterého u osob do 18-ti let věku se při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby podle § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách a při hodnocení potřeb mimořádně péče porovnává rozsah, intenzita, náročnost péče, kterou je třeba věnovat posuzované osobě se zdravotním postižením, s péčí, kterou je třeba věnovat

zdravé fyzické osobě téhož věku. Při stanovení stupně závislosti u osoby do 18 let věku se nepřihlíží k potřebě péče, která vyplývá z věku osoby a tomu odpovídajícímu stupně biopsychosociálního vývoje. Mimořádnou péči se rozumí péče, která svým rozsahem, intenzitou a náročností podstatně přesahuje péči poskytovanou osobě téhož věku. Péče o žalobkyni svým rozsahem, intenzitou a náročností výraznou měrou, podstatně přesahuje péči poskytovanou osobě téhož věku, je celodenní a mimořádně náročná. Dle názoru žalobkyně správní orgán vycházel ze schopností osob jejího věku, nikoliv z reálných možností a schopností žalobkyně v těchto oblastech životních potřeb. Potřebuje-li žalobkyně i v těchto základních životních potřebách péči a pomoc třetí osoby, bez které by tyto základní životní potřeby sama nezvládla, není možné učinit závěr o tom, že tyto základní životní potřeby jsou žalobkyní zvládnuty. Žalobkyně navrhla provedení revizního posudku.

4. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl její zamítnutí s tím, že Okresní správa sociálního zabezpečení Plzeň-město (dále jen „OSSZ“) vypracovala dne 29. 05. 2023 posudek o zdravotním stavu se závěrem, že jde o osobu do 18 let věku, která se podle ustanovení § 8 odst. 1 písm. b) zákona č. 108/2006 Sb., považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost). Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat čtyři nebo pět základních životních potřeb a vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby. Celkem nezvládá 4 základní životní potřeby: orientace, komunikace, péče o zdraví, osobní aktivity.
5. Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí posoudila pro účely odvolacího řízení správního zdravotní stav žalobkyně na svém jednání dne 14. 09. 2023. Podle posudkového zhodnocení PK MPSV byl u žalobkyně konstatován dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož příčinou je ADHD syndrom, lehká mentální retardace, dyslálie, separační úzkostná porucha, nedoslýchavost. Chování je narušené, žalobkyně má ADHD, afektivní stavy, anxieta, fobii. Komunikace je narušena vývojovou dysfázií. Žalobkyně je orientovaná základními kvalitami, má lehkou mentální retardaci. Dále je u žalobkyně lehká percepční nedoslýchavost, astigmatismus hypermetropicus. Interní fyzikální nález je v normě. U žalobkyně je hypermobilita kloubní, motorická neobratnost, chabé držení těla, ochablé břišní svalstvo. Stoj a chůze jsou samostatné. Dle psychiatra je oční kontakt kratší, žalobkyně je emočně fixovaná na matku, úzkostná, impulzivní, senzitivní, se sníženou frustrační tolerancí. V rámci snížených rozumových schopností je naivní a snadno zneužitelná. Je sugestibilní. Poruchy vnímání nemá, myšlení je simplexní, ulpívavé, vztahovačné. Disponuje omezenou slovní zásobou, řeč je poměrně srozumitelná. Žalobkyně je bez agresivních projevů, bez tendence k sebepoškozování. Žalobkyně se sama oblékne. Zákonný zástupce žalobkyně uvádí, že si žalobkyně nevybere vhodné oblečení. Hygienu žalobkyně provede, je nutno připomínat výměnu menstruačních vložek, občas se pomočí. Léky podává pečující osoba, ve škole má žalobkyně asistenta. Na rozdíl od posudkového hodnocení OSSZ zohlednila PK MPSV ještě základní životní potřebu výkon fyziologické potřeby. Nebyla zohledněna ZŽP oblékání a obouvání. K neschopnosti zvládat oblékání a obouvání může podle PK MPSV dojít např. při anatomické nebo funkční ztrátě obou horních končetin, anatomické ztrátě podstatných částí obou horních končetin nebo anatomické či funkční ztrátě dolních končetin, těžkém funkčním postižení páteře s celkovým ztuhnutím a omezením exkurzí hrudníku, při praktické a úplné nevidomosti obou očí, a také při těžkých duševních poruchách spojených se sociální dezintegrací, kdy jsou narušeny tyto stereotypy. PK MPSV uvedla také, že nebyla zohledněna ZŽP tělesná hygiena. K neschopnosti zvládat tělesnou

hygienu může dojít např. při anatomické nebo funkční ztrátě dominantní horní končetiny nebo podstatného omezení funkce obou horních končetin různé etiologie, při anatomické či funkční ztrátě jedné nebo obou dolních končetin nebo jejich podstatném funkčním omezení. Dále k této neschopnosti může vést praktická a úplná nevidomost obou očí a různá těžká psychická postižení s těžce narušenými stereotypy v oblasti tělesné hygieny. Komise konstatovala, že není podklad ve zdravotním stavu k nezvládnání výše uvedených ZŽP, které doposud žalobkyně zohledněny neměla, což znamená, že je zvládala. Nedošlo k takovému zhoršení zdravotního stavu, které by vedlo k nezvládnání výše uvedených ZŽP. Odborné nálezy staršího data jsou irelevantní k posuzování zdravotního stavu v roce 2023. Psychiatrická lékařská zpráva uvádí nezvládnání ZŽP tak, jak byly zaslány zákonným zástupcem žalobkyně. PK MPSV zpracovala posudek v řádném složení, za účasti odborného posudkového lékaře a odborného lékaře z oboru psychiatrie. Žalovaný podle svého názoru shromáždil podklady, které jsou podle jeho názoru dostatečné pro zjištění skutkového stavu věci. Mezi posudkovými kritérii, rozhodující roli hrají právně vyjádřená posudkově medicínská hlediska. Při posuzování komise vychází z lékařských zpráv a posudků, vypracovaných ošetřujícími lékaři o zdravotním stavu osob. Komise hodnotí všechny lékařské nálezy v jejich souvislosti a nemůže být vázána každým jednotlivým nálezem odborného lékaře a už vůbec ne jeho případnými závěry, které mu nenáleží.

6. Napadený výrok rozhodnutí žalovaného krajský soud přezkoumal podle § 75 odst. 2 soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
7. V daném případě soud byl nucen přisvědčit k tomu, že odůvodnění posudků posudkových komisí OSSZ a MPSV a následně závěry z nich převzaté do napadeného rozhodnutí neumožňuje soudu přezkoumávat, jak správní orgány zhodnotily konkrétní skutkové okolnosti tohoto případu.
8. Nelze akceptovat postup správních orgánů, které neuznaly dvě sporné základní životní potřeby žalobkyně, jen s odůvodněním, které pouze definuje obecná kritéria bez vazby na konkrétní chování a schopnosti žalobkyně (např. argumentace pouze obecně ztrátou končetiny nebo její funkčnosti apod.), anebo odbýt odůvodnění tvrzením, že jelikož v nižším věku nebyla jiná životní potřeba uznána, tedy ji žalobkyně zvládala. Z toho nelze automaticky dovozovat, jak činí v posudku komise, že není důvod uznat nezvládnání nové základní životní potřeby v pozdějším věku.
9. Např. v tomto směru dle názoru soudu v daném věci není posudek posudkové komise MPSV přezkoumatelný, neboť zcela pomíjí argumentaci žalobkyně, že ohledně neuznané základní životní potřeby tělesná hygiena není schopna ve svém věku dodržovat menstruační hygienu. Informace, které posudkoví lékaři získali ze sociálního šetření u žalobkyně a z lékařských zpráv, v daném případě nejsou v posudcích ani v následných správních rozhodnutích nijak zohledněny. Posudek posudkové komise MPSV je tak třeba podle názoru soudu doplnit, individualizovat ve vztahu k žalobkyni a jejím schopnostem, porovnat je i ve vztahu k věku žalobkyně a k tomu, co představuje hranici mimořádné péče oproti péči poskytované běžně osobám obdobného věku.
10. Žalovaný na základě závěrů posudkové komise MPSV oproti správnímu orgánu prvního stupně nově uznal neschopnost žalobkyně zvládat výkon fyziologické potřeby, rovněž bez jakéhokoli konkrétního zdůvodnění, oč se tento závěr opírá. Soud se může proto pouze domnívat, že nezvládnání menstruační hygieny bylo posudkovými lékaři zařazeno do základní životní potřeby výkon fyziologické potřeby a nikoli do tělesné hygieny, nicméně

posudek i následně napadené rozhodnutí v tomto směru musí být odůvodněno jednoznačně a nezpochybnitelným způsobem.

11. Stejným způsobem soud zhodnotil jako nepřezkoumatelné odůvodnění ve vztahu k druhé tvrzené a neuznané základní životní potřebě oblékání a obouvání. Je nutné prostě ve vztahu k věku žalobkyně určit, co zahrnuje schopnost oblékání obouvání na běžné úrovni, a co již je nutno považovat za mimořádnou péči (zde konkrétně šlo o výběr oblečení podle počasí matkou a o neschopnost žalobkyně zapínat zipy a knoflíky).
12. V posudku dle názoru soudu nebylo také konkrétně zohledněno, co bylo o schopnostech sebeobsluhy žalobkyně zjištěno při sociálním šetření.
13. S ohledem na veškeré výše uvedené skutečnosti soud shledal žalobu důvodnou, a proto napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a), b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zrušil a věc vrátil žalovanému k novému řízení. Současně soud zavázal žalovaného výše uvedeným právním názorem.
14. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., a žalobkyni, která měla ve věci plný úspěch, byla přiznána náhrada nákladů právního zastoupení sestávající z odměny za 3 úkony právní služby po 1.000,-Kč , 3x režijní paušál po 300,-Kč a 21 % DPH.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Plzeň 12. července 2024

Mgr. Jana Komínková v.r.
samosoudkyně